

Sällskapet Ihushis Vänner

Nyhetsblad Nr 72, november 2023

Hälsningar från Ihushi!

Ett par gånger i månaden har vi telefonkontakt med **Emmanuel Buguba**, ordförande för **Ihushi Development Centre (IDC)**.

Vi pratar om olika saker som händer i Tanzania och i Sverige. Emmanuel berättar om framgångar och problem i Ihushi och vi byter tankar om smått och stort – både omprojekt, familjeliv och världshändelser

De senaste åren har en återkommande fråga i våra samtal handlat om problemen att få 380 volts elström till snickarverkstaden. Det har tagit åtta år, men nu är den frågan äntligen löst.

Om det berättar vi i det här nyhetsbladet som också handlar om IDC:s förskola, om kollekt i Torsåkers kyrka, om klimatkrisens konsekvenser för människor i Ihushi, med mera.

Nytt liv i snickarverkstaden

Den här bilden visar något viktigt som hände i vårt samarbete med Ihushi under 2023. Det är kopplingsdosan för elströmmen till snickarverkstaden på IDC:s filial i Kisesa, närmaste tätort till byn Ihushi.

IDC har länge haft ett utvecklingscentrum i Ihushi, och dessutom byggde man för tio år sedan upp en filial i Kisesa, med möteslokaler och en snickarverkstad. En fördel att ha verkstaden där, var att det skulle gå att koppla in elström. Men det blev inte så enkelt. 220 volt fick man direkt, men snickerimaskinerna behöver 380 volt. För att få 380 volt krävdes en ny transformatorstation och det har Tanesco (Tanzanias energimyndighet) inte kunnat ordna förrän nu. (Hur det

gick till, berättar vi på nästa sida.)

Snickarverkstaden används inom ramen för IDC:s yrkesutbildning, men också av de självverksamma snickare som utbildats av IDC. Då betalar man ett självkostnadspris för den tid man använder respektive maskin. Att nu ha 380 V i verkstaden är förstås en stor förbättring. Maskinerna har i och för sig kunnat användas sedan verkstaden byggdes, men då med ström från en dieselgenerator – mycket dyrare och dessutom miljöskadligt.

Inkopplingen av elströmmen blev startskottet för flera

ändringar på filialen. Bl a uppförde man en ny byggnad för verkstaden, som kunde slå upp portarna i juli i år. Då hade också de gamla maskinerna (klyvsåg och bandsåg, rikt- och planhyvel, m fl) fått service. I några fall krävdes reparation.

Snickerimaskinerna har varit i bruk i 15 år med många ovana användare. Att de fortfarande fungerar är ett bra betyg på IDC:s sätt att sköta underhållet.

Ett privat banklån löste problemet med elbolaget

Sedan IDC flyttade snickarverkstaden till sin filial i Kisesa (närmaste tätort), har man gång på gång kontaktat Tanesco (Tanzanias energimyndighet) för att ordna med elförsörjningen till maskinerna. Varje gång har man fått svaret att kostnaden inte ryms i deras budget just nu, men att ”det kanske kan ordnas till nästa år”. Varje gång har den lokale Tanesco-chefen tillagt ”...fast om IDC betalar för jobbet, kan det gå snabbt!”

För att ordna 380V krävdes en ny transformatorstation som skulle kosta 8 miljoner Tanzaniashilling (knappt 40,000 kronor) och det har IDC inte kunnat betala. Men det som hände i våras var att en av Emmanuel Bugubas söner tog ett banklån (för att kunna starta ett nytt företag) och betalade Tanesco med en del av lånepengarna. Då blev 380 volt snabbt inkopplat!

Överenskommelsen mellan IDC och sonen, **Ernest Buguba**, var att han skulle få en lokal för sitt nya företag inne på IDC-filialens område. Därför byggde IDC en ny byggnad för snickarverkstaden, och Ernest tog över den gamla verkstadslokalen där han placerade sin nyinköpta maskin för att skala ris.

Det var en bra överenskommelse för båda parter. Men också lite nervöst, för om Ernest skulle klara amorteringar och räntor, måste hans ris-skalningsmaskin bli lönsam. Och det förutsatte att byborna skulle få en bra risskörd så att många skulle komma till honom för att få sitt ris skalat.

Det blev ingen bra risskörd (se nedan), men tillräckligt bra för att han hittills klarat de ganska tuffa lånevillkoren.

Långa regnpauser hotade skörd och trädplantering

Ingenting är som det brukar med vädret. Det har vi i Europa fått känna av i år – med omväxlande skyfall och extremvärme som gett översvämningar, bränder och förstörda skördar. Vi vet alla att det här är konsekvenser av den accelererande klimatkrisen. Vi vet också att konsekvenserna slår först och hårdare mot länderna vid ekvatorn. För Ihushis del märks det framför allt genom att regnen inte kommer som de brukar.

Jordbruket är den avgörande näringen för byborna, men nu får de allt svårare att bedöma hur man ska sköta odlingarna för att få skörd. I december-januari 2022-2023 kom det mycket regn och många valde att plantera riset. Men sedan kom det inget regn alls i februari-mars och risfälten började torka bort (bilden till vänster). Men lyckligt nog kom det lite regn i april-maj och de bybor som lyckats hålla risfälten blöta under torrperioden

– med olika former av konst-bevattning – kunde få en hyfsad skörd i maj-juni.

Det nyckfulla vädret gjorde också att det gångna årets arbete med trädplantering inte blev lika framgångsrikt som åren innan. Ett antal plantor sattes ut i januari, men flera av dem klarade sig inte under de följande tormånaderna. Också de träd som blivit planterade under 2019-2022 blev tilltufsade – men nästan alla överlevde. Bilden till höger visar en sådan ung ”familjeskog” i september i år.

Aluminiumfönster är populära i Tanzania

Ett antal fönster står klara för leverans utanför en verkstad på IDC-filialen i Kisesa. De är tillverkade i aluminium och aluminiumfönster är högsta mode i Tanzania idag. Det är **Malendeja Frimatus** (bilden nedan till vänster), som tillverkat fönstren tillsammans med några av de sex praktikanter som arbetar tillsammans med honom.

Malendeja var med i den första elevgruppen på IDC och tog examen som snickare 2003. Sedan fick han börja arbeta på IDC som assisterande snickarlärare och efter några år blev han ansvarig för snickarverkstaden.

2013-2014 hade vi ett projekt finansierat med Sida-bidrag, då alla anställda på IDC fick möjlighet till fortbildning utifrån behov och intresse. Malendeja valde då att lära sig arbeta med aluminium, med inriktning på att tillverka fönster. I projektet ingick pengar att köpa viss utrustning, så IDC kunde köpa en metallsåg (bilden nedan till höger) som sedan dess använts flitigt – och som Malendeja underhållit väl.

Malendeja har alltså specialiserat sig på aluminiumfönster men han är också etablerad i området som snickare och takläggare. Han tar på sig uppdrag vid nybyggen i området eller för att reparera hus, t ex byta fönster. Ibland tar han på sig uppdrag som byggmästare för att t ex bygga ett nytt hus och då samordnar han arbetet med andra snickare och murare.

Inom IDC tillhör Malendeja ledningsgruppen och har bl a ansvar för att samordna praktikplatserna inom IDC:s yrkesutbildning.

Förskola och förskolenätverk

I Tanzania ska alla primärskolor också ordna förskolor för 5- och 6-åringar. Det finns alltså många förskolor och det är obligatoriskt att alla barn går i förskola som förberedelse för primärskolan. Så det finns många förskolor idag, men kvalitén är inte bra. Framför allt är barngrupperna för stora – det är inte ovanligt med 150 barn per vuxen personal. Samtidigt finns ganska många privata förskolor med bättre förutsättningar och bra kvalitet. De förskolorna finansieras med elevavgifter och där går barn från familjer med bättre ekonomi.

Det här är ju en tokig ordning och förstärker klyftorna i samhället. IDC vill skapa opinion för att alla förskolor ska ha en bra verksamhet för barn och har därför i flera år arbetat på två sätt. Dels driver IDC en egen förskola som fungerar som ett föredöme för andra förskolor i området. Dels samordnar IDC ett nätverk med 15 kommunala förskolor (alltså knutna till primärskolorna). Genom nätverket försöker man påverka kommunens skolansvariga att satsa mera resurser. Dessutom ordnar man fortbildningsseminarier för förskollärarna.

IDC:s egen förskola skiljer ut sig från de kommunala genom att man har tre förskollärare och 45-55 barn. Den har blivit populär bland familjerna i närheten, framför allt därför att föräldrarna vet att när barnen lämnar IDC:s förskola kommer de bättre förberedda till primärskolan.

Föräldrarna bidrar med en del av kostnaderna för förskolan, men hittills har de inte klarat att täcka lönekostnaderna för personalen. Därför har vi från Sverige gett ekonomiskt stöd till tre förskollärare och en kokerska. I år har vi bidragit med 800,000 Tanzaniashilling (ungefär 3.650:-) varje månad.

Förskolebarnen får frukost varje förmiddag och äter ofta under något av de stora träden på centret. Föräldrarna bidrar med kostnaderna för maten.

Tack för stöd med gåvor och engagemang

Det är oerhört glädjande att vi är så många som engagerar oss i *Sällskapet Ihushis Vänner*, både genom att informera sig om situationen för människor och livsvillkor på landsbygden i Tanzania och genom att ge gåvor som förmedlas till *Ihushi Development Centre*. **Stort och varmt tack!**

Ett extra tack till *Torsåkers församling* som i maj gav plats på en högmässa för information om vårt samarbete med Ihushi – då också kollekten gavs till Ihushi. I samband med den här gudstjänsten ordnade vi en liten fotoutställning i kyrkan, om kontakten mellan Ihushi och Torsåker.

Ett extra tack också till *Fredagsgruppen i Halmstad*, som också i år har stöttat verksamheten i Ihushi med engagerade kommentarer och med ekonomiska bidrag.

Dessutom ett särskilt tack till *Birgitta & Christofer Leygraf, Ewa Kohlström, Marie Andersson & Jan Östlin*, samt *Inger Wibergh & Lage Bergström* som redan i januari i år lovade bidra med stöd till förskollärarnas löner. Det gjorde det möjligt för IDC att starta ett nytt läsår på förskolan, med en ny grupp förskolebarn.

Gåvor till Ihushi under 2023

Förra året ombildades *Vänföreningen Ihushi* till *Sällskapet Ihushi Vänner*. Vi har nu en enklare organisation – ingen styrelse, inga medlemsavgifter och inget bankgiro. Men vi medlemmar har ett gemensamt åtagande att både hålla liv i vänkontakterna med Ihushi och att förmedla stöd till *Ihushi Development Centre*.

Vi två (Inger & Lage) har tagit på oss att informera om samarbetet genom att skriva nyhetsblad. Lage har tagit på sig att förmedla ekonomiska bidrag. Därför har han öppnat ett särskilt bankkonto dit det går att Swisha bidragen. Kontonummer och Swishnummer finns längst ned på sidan. Allt som kommer in på kontot förmedlas till Ihushi, månad för månad. Inga andra uttag får göras från kontot. Två revisorer granskar varje år insättningar och uttag på kontot.

Under januari-november i år har vi fått bidrag som gjort det möjligt att förmedla **52.734:-** till IDC. Pengarna har dels gått till förskollärarnas löner, 40.590:-, dels bidragit till kostnaderna i samband med förändringarna av snickarverkstaden, 12.144:-.

Inger Wibergh & Lage Bergström

Föräldramöte om förskolans ekonomi

Emmanuel Buguba tittar in i kameran just innan mötet ska börja. Det är föräldrarna till förskolebarnen som träffas för att planera avslutningen på höstterminen och göra upp planer för våren. Emmanuel ser glad ut, men han kommer med ett kärvt budskap till mötet. Han vet att vi i Sverige är osäkra på om vi kan fortsätta det ekonomiska stödet till förskolan. På mötet vill han därför diskutera med föräldrarna om de kan öka sitt stöd. Osäkerheten gäller pengar till förskollärarnas (och kokerskans) löner som vi har bidragit med, hittills.

Föräldrarnas svar till Emmanuel under mötet, var att det kan bli svårt. Kanske kan de bidra med en årslön (ungefär 9,000 svenska kronor), men knappast till alla fyra årslöner. "Men då måste vi nog lägga ner förskolan, om det inte fortsätter komma pengar från Sverige," argumenterade Emmanuel. "Nej, inte lägga ner," menade den ena föräldern efter den andra. "Försök förhandla med våra vänner i Sverige!"

Så ser situationen ut nu. Vi i *Sällskapet Ihushis Vänner* vet inte om vi vågar garantera att vi kan bidra till förskollärarnas löner hela året. Och Emmanuel vill inte ta in nya barn till förskolan om han inte kan lova att dom får gå där hela året. Senast i början på nya året måste IDC ta ett beslut.

Ge en gåva till Ihushi!

Sätt in ett bidrag på **bankkonto 618721568** (Handelsbanken, clearingnummer 6423) eller **Swish 070 4890873**